

Зміст

Частина перша	9
Частина друга	167
Частина третя	297
<i>Подяки</i>	367

Розпочав це все чоловік із Хроніки — усенеобізнаний на свій педантичний і похмурий, вивищений над усім і стародумчий лад. Сайм називав його Старим Бідаком.

Він не був для Джулії цілковитим незнайомцем. Худліт, Хроніки й Дослідження мали спільний другий прийом їжі о тринадцятій, тож усі знали одне одного в обличчя. Та дотепер він був просто Старим Бідаком: мав такий вигляд, мовби проковтнув муху, і кашляв частіше, ніж говорив. По правді його звали товаришем Смітом, хоча «товариш» йому чомусь геть не пасував. Та, звісно, якщо називати когось «товаришем» видається безглуздом, краще про нього взагалі не говорити.

Був він худорлявим і дуже білявим. Привабливим — чи то міг би бути, якби не завше кислий вираз. Він ніколи не всміхався, хіба що фальшивим посміхом партійного благочестя. Одного разу Джулія зробила помилку, всміхнувшись йому, й отримала у відповідь погляд, від якого могло скиснути молоко. Кажали, він бездоганно виконував свою роботу, та не міг отримати підвищення, бо батьки його були неособами. Припускали, це його засмучувало.

А проте знущання Сайма над ним були прикрими. У Міністерстві Правди Сайм працював у Хроніці, вигадуючи слова новомови. Вони мусили очищати загальну свідомість, та запам'ятати їх було тим ще гемороєм. Більшість людей в них плуталася, але Старий Бідак Сміт не міг навіть вимовити «плюсдобре» без такого вигляду, наче слово ошпарювало йому рота. Для Сайма це стало причиною ходити за ним хвостиком і вдавати найкращого друга, аби зручніше було засипати його термінами новомови й спостерігати за судомами чоловіка. Смітові також

бракувало духу для публічних страт, тож Сайм розводився про повішення, яким був свідком, відтворюючи хрипи задушених і розповідаючи, як йому подобалися їхні викочені язики. Сміт категорично зеленішав. Саймові такий гумор був до вподоби.

Джулія говорила з чоловіком лише раз, коли вони опинилися за спільним столом у їдальні. Тоді вона ще виношувала стосовно нього надії. У Правді було дуже мало привабливих чоловіків, і Джулія подумувала виплекати закоханість у Сміта, аби перебути марудний день. Тож із більшою, аніж було виправдано, теплотою базікала про новий Трирічний План і про те, що Худліту пощастило набрати нових працівників, хвала Великому Брату, — і як там трималася Хроніка?

Замість відповісти він запитав, не дивлячись їй у вічі:

— То ти працюєш над однією з худліт-машин?

— Я лагоджу все, що ламається, товаришу, — засміялась вона. — Не лише одну машину. Що то була б за машина, якби її доводилося лагодити цілими днями!

— Завжди бачу тебе з гайковим ключем. — Погляд його впав на червоний пасок Молодшої Ліги Антисексу в неї на поясі, а тоді хутко метнувся геть, мовби від електричного розряду. Джулія побачила, що дурний нікчема її боїться. Він гадав, що вона доповість на нього за сексозлочин — так, ніби вона могла бачити, яка скверна вариться у нього в голові!

Що ж, після цього вже не надто був сенс. Вони доїдали в тиші.

Усе змінилось того ранку, коли в Худліті був О'Браєн — вбогого квітневого ранку з лихими вітрами, коли весь Лондон торохкотів, стогнав і немов згинався до землі. У присутності О'Браєна Худліт перетворювався на божевільню — усі хизувалися своєю важкою працею, — однак робота Джулії вичерпалася. Весь ранок вона пробула на містках, марно чекаючи на жовті прапорці, що означали б чийсь потребу в ремонті. Зазвичай ті прапорці виринали, мов бур'яни, і Джулія цілий день бігала туди-сюди під повторюване: «Товаришко, тут торохкотить... О, зараз уже ні. Можете про всяк випадок перевірити?». Більшість запитів

на обслуговування була лише приводом вислизнути на розмову і джин, і Джулія завжди відігравала свою роль, вимикаючи машину і вдаючи, ніби полює за джерелом примарної проблеми.

Сьогодні нічого не торохкотіло. Надто вже всі боялися, що О'Браєн визнає їх саботажниками. Джулія весь ранок ходила містками, прагнучи важкої роботи, але знаючи: їй бракує лише сигарети, щоб видатися злочинно ледачою.

Худліт — то був величезний заводський цех без вікон, що розкинувся на перших двох підвальних поверхах Міністерства Правди. Головувала тут сюжетна машинерія — вісім гігантських машин, схожих на прості блискучі металеві коробки. Їхні нутроці склалися із запаморочливої безлічі сенсорів і шестерень. Тільки Джулія та її колега Ессі вміли залізати всередину так, щоб нічого не пошкодити. Центральним механізмом був калейдоскоп. Той мав шістнадцять пар клешень, що обирали й переносили сюжетні елементи; сотні металевих деталей набору, які хапались і відкидались, доки не знаходилася припасована група. Ця успішна послідовність збиралася — знову ж таки, машинами — на намагніченій пластинці. Пластинка занурювалась у тацю з чорнилом, тоді оберталась на шарнірах і притискалась до рулону паперу. Віддрукований аркуш паперу відрізався. Головний технолог його діставав.

У результаті утворювалась сітчаста роздруківка, жартівливо названа «карткою для бінго», що кодифікувала елементи історії: жанр, головних героїв, основні сцени. Чоловік із Перепису якось спробував пояснити Джулії, як ті тлумачилися, але марно. Навіть після п'яти років у цеху вони були їй не зрозуміліші за східазійське піктографічне письмо.

Зараз же вона спостерігала, як головний технолог вихопив нову роздруківку з рулону й помахав нею, щоб висохло чорнило. Вдовольнившись, згорнув її, вставив у зелений циліндр, а той запхнув у пневматичну трубку. Зі своєї спостережної точки нагорі Джулія могла бачити, як циліндр пролетів переплетенням напівпрозорих пластикових шлангів на підлозі й плюснувся в кошик із південного боку приміщення. Там розташовувався

Перепис, де чоловіки й жінки сиділи довгими рядами, бурмочучи у мовописці й перетворюючи картки для бінго на романи й оповідання. Однак на тій стадії машини вже не були потрібні, тож цікавість Джулії вичерпувалася.

Її безперестану зачаровувала сюжетна машинерія, те, як вона працювала і як хибувала. Вона знала, як опрацьовувалися чорнила, і полюбляла пояснювати, чому синій завдав клопоту. Знала, як утримувався нерухомо папір і що могло змусити його зібгатися жужмом чи зім'ятися. Була нестерпно свідомою того, коли запчастину невдовзі доведеться міняти, і вміла подати замовлення так, щоб Комітет Засобів Виробництва його не відхилив. Однак про кінцевий результат у вигляді книжок Джулія знала мало, а переймалася ним іще менше.

Якось хлопак із Перепису сказав їй, що в нього те саме, хоча колись він був ненажерливим читачем. «Кажуть, якщо любиш сосиски, не варто бачити, як їх готують. Після цього стає огидно. Отак і в мене з книжками». Для Джулії це твердження не стосувалося сосисок. Вона робила й їла сосиски не замислюючись. Якось навіть з'їла сиру, побившись об заклад. Однак твердження було справедливим для «Перемоги Революції: Все для Великого Брата» або «Військової медсестри VII: Ларісси».

Подумавши про це, Джулія усвідомила, що, знудившись, почала спостерігати за О'Браєном. Він простував цехом, виголошуючи імпровізовані промови, ставлячи запитання й добродушно всім усміхаючись. На віддалених від нього ділянках працівники низько посхиляли голови й зберігали незворушні обличчя. Якнайстаранніше займалися машинною імітацією, що в багатьох випадках вражала якістю. Утім ближче до О'Браєна всі обличчя розвертались до нього, мов квіти до сонця, пожвавлені сором'язливою надією. Декілька людей, відкликаних лестощами зі своїх робочих місць, з'юрмились навколо нього, захоплено дослухаючись до його слів. Звісно ж, теревені з членом Внутрішньої Партії завжди отримували пріоритет над роботою.

Згори, з містків, найбільше вражав фізичний контраст між О'Браєном і його слухачами. На О'Браєні був гагатово-чорний

комбінезон із цупкої американської бавовни, так добре припасований, що мусив шитися на замовлення. Усі решта належали до Зовнішньої Партії й носили сині комбінезони з віскози — затісні або кумедно об'ємисті. Після першого ж носіння віскоза розтягувалася на колінах, а після двадцяти ті товстішали від штопання. Фарба вимивалась під час прання, тож кожен комбінезон був трохи інакшого блакитного відтінку і плямистий там, де колір зійшов нерівно. О'Браєн був високим і мав міцну статуру, люди з Худліту ж були або болісно сухорлявими, або пузатими. Вони горбилися від постійної підлабузницької покірності, О'Браєн же був випростаним і міцним, як бик. Можна було уявити його великі долоні пошрамованими на кісточках, а кирпатий ніс зламаним, хоч насправді він був бездоганим. І ще ця його чарівність: О'Браєн до кожного чоловіка ставився, мов до близького друга, а кожну дівчину змушував почуватися так, наче вона йому сподобалася. Пил в очі, звісно, однак його не можна було не любити.

Він нагадав Джулії побачену колись рухому картину, де чоловік із Внутрішньої Партії застряг у Другому Сільськогосподарському Районі й зрештою врятував збір врожаю. Лише він міг зрозуміти, що кукурудзі шкодила крихітна комаха, яка пожирала її зсередини. І це завдяки його вищому інтелекту, який символізували охайні окуляри на кінчику носа. Утім коли настав час жнив, він склав ці окуляри й поклав у кишеню, і його груба сила чудувала селян. Дівчата зітхали за ним, а робітники вибухали реготом від його приземлених жартів. О'Браєн був саме таким, аж до окулярів у золотій оправі та зітхання дівчат. Навіть зараз Маргарет із гуртожитку Джулії матеріалізувалася коло нього біля Машини 4, сміючись зі слів О'Браєна: щоки рожеві, одна рука запущена у волосся піщаного кольору. Маргарет навіть не працювала в Худліті й не мала правдоподібних причин тут бути. А за нею бовваніли Сайм і Емплфорт, що працювали з нею на десятому поверсі. Напевно, усіх трьох попередили про присутність О'Браєна, тож вони прибігли сюди.

Джулія роздратовано відвернулася: це вона мусила б теревити з О'Браєном — не з любові до його блакитних очей, а щоб

дізнатися, чи не потрібен йому якийсь ремонт удома. Більшості був потрібен: людей із Житлофонду доводилося чекати цілу вічність, а коли вони нарешті приходили, то ніколи не мали при собі запчастин. Джулія робила домашні ремонти заради виклику — так вона казала, — однак їй майже щоразу люб'язно підсовували п'ятдесят доларів. А з членами Внутрішньої Партії це було того точно варте, навіть якщо вони не платили нічого. Власне, могло бути навіть краще, якщо не платили. Вони ставились до тебе, як до подруги. Джулія чула про людей, які отримували роботу чи квартиру завдяки друзям якраз такого штибу.

З О'Браєна вийшов би ідеальний «друг». Однак Джулія лишалася на містках, зберігаючи на обличчі вираз слухняної настороженості. Думка про те, щоб наблизитись до чоловіка, викликала в неї мурашки. О'Браєн був із Любові.

Тієї миті живлення всіх машин вимкнулося. Вони задзижчали і сповільнилися зі стогоном, схожим на ваговите зітхання величезного чудовиська, яке опускає свою чималу тушу на землю. У тиші, що запала після цього — химерній, схожій на глухоту після вибуху бомби, — свисток сповістив про Двохвилинку Ненависті.

Худліт, як і десяток інших відділів, проводили Ненависть у Хроніці. У Хроніці було місце: пів управління вичистили під час Малого Врегулювання 79-го. Також для Худліту то була приємна перерва, бо ж вони працювали у глибинах без світла, а Хроніка розташовувалась на Десятому Поверсі з рядами вікон на всіх чотирьох стінах. Підступ полягав у тому, що вони не мусили користуватися ліфтом — вправи для здоров'я, товариші! Ще неприємнішою була наявність трьох «примарних» поверхів, де колись розташовувалися метушливі управління, але тепер було порожньо, тож Десятий Поверх насправді був Тринадцятим Поверхом. Це означало не тільки три додаткові прольоти сходів, але й необхідність проминати ці мертві поверхи.

На кожному сходовому майданчику головував телеекран. Сайм і Емплфорт, яким було тяжко підійматися, постійно

зупинялися прокоментувати з явним захопленням репліки з телеекранів, тимчасом віддихуючись і промокаючи піт на чолі. Джулія мала звичку всміхатися кожному телеекрану, який проминала, уявляючи, як її вигляд підбадьорює якогось знудженого працівника стеження. Сходи її не жахали. У свої двадцять шість вона була сильнішою, ніж будь-коли, і вже точно харчувалася найкраще за всі часи. Сьогодні вона була особливо жвавою після тривалих нудних годин бездіяльності й поквапом піднімалася, дорогою теревенячи з усіма, тиснувши руки й усміхаючись жартам. Сайм називав її «Люби-мене», від чого вона іноді замовкала й замислювалась, але могло бути значно гірше. Лише наприкінці Джулія рвучко сповільнилася, забачивши, що може наздогнати О'Браєна. Зрештою, коли весь гурт ринув у Хроніку, вона опинилася просто в нього на хвості.

Найперше Джулія побачила Сміта — Старого Бідака. Він розставляв стільці рядами й, поглинутий рутинним обов'язком, здавався напрочуд привабливим. Стрункий чоловік приблизно сорока років, дуже білявий і сіроокий; він нагадував чолов'ягу з плаката «Шануйте наших інтелектуальних працівників», хоч, звісно, і без телескопа. Скидалось, ніби він мріє про щось холодне, але прекрасне. Можливо, думав про музику. Рухався Сміт із очевидним вдоволенням навіть попри легку кульгавість: помітно було, що фізична праця йому подобалася.

Аж тут він помітив Джулію, і рот його стоншився від огиди. Приголомшливо, наскільки це його змінило: мовби яструб забачив рептилію. «Нічого такого, чого не виправив би хороший перепих!» — подумала Джулія. Ледь не засміялась від цього, бо ж, звісно, це була правда. Насправді його проблема полягала не в тому, що батьки його були неособами чи що він не міг дотримуватися доктрини Партії, та навіть не в його паскудному кашлі. Старий Бідак був не чим іншим, як кепським випадком Скіслового Сексу. І, звісно, винуватив у цьому жінок. Кого ж іще?

Коли Сміт усівся, Джулія, недовго думаючи, пішла й сіла просто за ним. Виправдала це для себе тим, що місце було біля

самісіньких вікон. Однак коли чоловік напружився, відчуваючи незатишність від її присутності, — позловтішалася. Поруч із нею розташувався низький стелаж із єдиною книжкою — старим словником новомови 1981 року, вже трохи запилюженим. Джулія уявила, як збирає пил пальцем і малює ним у Сміта на потилиці — можливо, Д, що значитиме «Джулія», — хоч, звісно, нізащо так не вчинила б.

Відтак єдиною турботою був його запах. Правду кажучи, він мусив би пахнути пліснявою, але то був запах доброго чоловічого поту. Потім Джулія зауважила його волосся — густе, біляве й, певно, доволі приємне на доторк. Нечесно, що партія псувала вродливих. Хай би брали собі Емплфортів і Саймів, а Смітів лишали їй.

А тоді — хто б міг подумати — підійшла Маргарет і всілася поруч зі Смітом, а за нею О'Браєн, який сів з іншого боку від Маргарет. Маргарет зі Смітом ігнорували одне одного. У Хроніці всі були такі. Цілими днями читати стародумство — зрадлива робота, тож працівники Хроніки тримались одне від одного на відстані. Але тепер Джулію турбувало питання, чому О'Браєн тягнувся за Маргарет. Не могло ж йому *подобатись*, як та відверто зітхає над ним і безглуздо шкіриться?

Джулія відвернулася — це завжди було найбезпечніше, коли хтось поводився дивакувато — і визирнула з ряду вікон. Тієї миті повз них проплив уривок газети, гарячково кружляючи в повітрі, а тоді рвучко розгорнувшись і пірнувши в бік дахів далеко внизу. З цієї висоти не розрізнити було квартали пролів і Партії, і це завжди було химерно. Також не одразу можна було помітити проломи від падіння бомб; вони були скрізь довкола, і Лондон часом радше скидався на кратер, ніж на місто. Удень діяла заборона на приватне використання пального, і можна було вирізнити поодинокі струмочки диму з їдалень А1. Також були введені обмеження живлення, і в неохайних неосвітлених вікнах будівель управління тьмяно виблискувало море.

Невеликий шматок краєвиду затуляв чималий телеекран на найближчій будівлі Транспорту, рухомі картини на якому

створювали ілюзію мерехтіння й легкої зміни денного світла. Зображення повторювалися коротким циклом. Спершу то був гурт рожевощокх дітей, які невинно грались на дитячому майданчику. На видноколі розросталась затінена група збоченців, євразійців і капіталістів, що тягнулись до дітей жорстокими руками. Тоді зринала фігура Великого Брата, затуляючи собою лиходіїв, а в небі з'являлося гасло: «Дякуємо, Великий Брате, за наше безпечне дитинство!». Після цього з'являлись ті самі діти, тільки тепер в однострої дитячої організації, «Шпигунів»: сірі шорти, синя сорочка й червона хустина. Радісні «Шпигуни» проходили маршем із прапором Ангсоцу, і гасло в небі перетворювалось на: «Доеднуйся до “Шпигунів”»! Потім усе гаснуло й поверталось найперше зображення.

Над цим краєвидом метушливо гойдались гелікоптери. Спершу помітно було великі, проліт яких чувся навіть крізь товсті вікна. Екіпаж у таких складався з пілота й двох стрільців, й інколи можна було побачити, як стрілець безтурботно сидить у прочинених дверцятах коптера зі спертою на коліна чорною гвинтівкою. Щойно подумавши про коптери, можна було помітити зграї мікрокоптерів нижче; тоді великі скидались на батьків маленьких. Мікрокоптери не мали екіпажу й керувались віддалено. Призначались вони тільки для спостереження, і в районах Зовнішньої Партії, відвівши погляд від завдання, часто можна було побачити мікрокоптер, що завис біля твого вікна пронозливою птахою.

Однак найбільше у краєвиді приголомшувало Міністерство Любові. Воно здіймалося з безладдя руїн і низьких будинків, мов білий плавець, що виринав із каламутних брунатних вод. На блискучій поверхні можна було розрізнити крихітні постаті робітників на тонких переплетеннях тросів, що драїли його химерний сніжно-білий бік. Окрім цієї крихітної робітничої деталі, будівля була такою білою, що справляла враження відсутності, порталу в ніщо, прорізаного в зубожілому місті й хмарному небі. У Любові не було жодних вікон, від чого його сувора краса створювала задушливий ефект. Джулія чула, буцімто тамтешні

миші не мали очей: у них не було потреби за відсутності світла. Херня, звісно. Навіть під час відключень живлення чотири великі Міністерства завжди мали електричне світло. Та все ж ці міфічні сліпі миші Джулію непокоїли. Вони уособлювали справжні жахи за цими стінами — ті, які не можна побачити й доводиться уявляти в невіданні.

За Любов'ю на південний захід розташувалася скромніша скляна вежа Міністерства Достатку, що виблискувала світлом. Далі на південь саявом у тумані промальовувалось Міністерство Миру. А ще далі Джулія бачила тьмяну зелену млу, що могла бути полями на самому краю Лондона. Вона завжди уявляла ту млу як Кент — або ж, як її належало називати, Напівавтономну Зону 5, — де вона виросла.

Більшість інших працівників Правди народилися в місті й проминали вікна, не звертаючи на них уваги, та Джулія ніяк не могла насититися Лондоном. Їй подобались навіть його пошкодженість і напівзруйнованість, дикість, якщо відбитися від партійних кварталів. Це було найвеличніше місто Злітної Смуги Один, найбільш густонаселене в усій Океанії — від Шетландської Напівавтономної Зони до Аргентинського Економічного Регіону. Джулія ні на секунду не переставала радіти своєму щастю бути тут, народившись у НАЗі, посеред корів і таборів.

Доки вона гляділа у вікно, кімната залюднилася, і чоловічий аромат Сміта розчинився у загальній задусі брудного одягу, кислих подихів і дешевого мила. Обличчя деяких людей уже набули обуреного виразу — готувались до Ненависті. Завжди химерно було бачити, як вони гарчать і суворо втуплюються у вимкнений телеекран. Джулія звично тривожилася, що цього разу не спрацює, вони спробують розлютитися й присоромлено здадуться, або ж просто вибухнуть реготом. Щоразу, уявляючи це, вона бачила, як підводиться і праведно картає глузливіців. Насправді ж вона розсміялася б першою.

А тоді почалося. Спершу не звук, а відчуття: громові вібрація, з якої поставав надміру гучний скреготливий голос. Здавалось, він дзижчить у самих металевих стільцях і змушує світло

клекотіти мігренню. Усі починали гнівно кричати, коли екран заповняло знайоме відразливе обличчя Еммануеля Голдштейна.

То було худорляве розумне обличчя, добросердість якого невдовзі починала здаватися потуранням і фальшем. Очі за окулярами були водночас дитинними й безсоромними. Товсті губи — завжди вологими. Від них хотілося схрестити ноги. Розмай густого й кучерявого білого волосся навколо голови скидався на овечу вовну, опуклі риси обличчя також робили його схожим на вівцю. Навіть у голосі вчувалось дразливе бекання. Коли починався ролик, Голдштейн виголошував промову, яка на перший погляд не відрізнялась від будь-якої іншої промови Партії. Власне, довгі її відтинки складалися з новомови: *хвородумство здолало плюсдобро правдоборців*. Треба було уважно вслухатися, щоб розчути в ній низку нападів на Океанію, Партію та їхній спосіб життя.

Колись Еммануель Голдштейн був героєм революції, що боровся на боці Великого Брата. Потім він повстав проти Партії, а тепер спрямував свою неабияку хитрість і завзятість на знищення Океанії та її народу. Ніхто не міг убезпечитися від його злого умислу. Якщо він не міг налаштувати громадян проти Партії, він отруював водопостачання. Якщо не міг розбестити маленьких дітей, то бомбив їхні школи. Він зневажав усе непорочне й хоробре, бо йому самому бракувало цих якостей, і через те він ненавидів Великого Брата всім своїм спотвореним паразитичним серцем. Хоч у його промовах завжди було багато очевидної брехні й безглузлого жаргону на кшталт «свободи слова» й «прав людини», йому все одно вдавалося декого дурити. Його прибічники були відповідальні за все погане в Океанії — від саботажу, який означав нестачу їжі для всіх, до підриву морального духу солдатів, що не давав Океанії перемогти у війні.

Звісно, було очевидно, що не все з цього правда. Історій про злочини Голдштейна існувало так багато, що на вчинення їх усіх йому знадобилося б із тисячу років. Лондон буцімто киша кишів терористами, та ніхто й ніколи не бачив бодай одного

наживо. Особливо притягнутими за вуха були розповіді про те, як Голдштейн уникав правосуддя: вони завжди передбачали захопливі хоробрі вчинки наших Хлопців у Чорному й принизливий епізод, у якому Голдштейн падав на дупу або схлипував, бажаючи зберегти йому життя, після чого останньої миті його рятував якийсь лиходій — зазвичай високопосадовець Партії, який буквально вчора впав у немилість.

Сьогодні Голдштейн висловлювався проти війни — украй незріло й образливо, так ніби у ній була винна Океанія. Він геть не переймався людьми, яких уранці вбили бомби. Про всяк випадок, аби попередити ризик переконання, екран зображав над його головою маршові шеренги солдатів-євразійців — навалу кремезних чоловіків із суворими обличчями. Тепер Ненависть уже розгорнулась на повну, і вся кімната надималась і горлала. Маргарет принадно розчервонілася, широко розтягнувши рот у пориві чуттєвого гніву, а О'Браєн мужньо звівся на ноги, мовби готовий дати відсіч ненависному ворогу. Навіть Сміт ревів із неочікуваною отруйністю й судомно копав ногою шпицю стільця. На ризиковану мить Джулія відсторонилася, клінічно роздумуючи, чи не прикидається Сміт. Потім її пронизала паніка. Вона забула, що треба горлати. І тепер відчувала, що їй хочеться позіхнути.

Вона рефлексивно схопила з полиці поруч старий словник ново мови.

— Свиня! Свиня! Свиня! — закричала, глибоко вдихнувши. Тоді пожбурила важку книжку в усіх над головами. Та перелетіла з кінця в кінець і з лунким брязкотом врізалася в екран. Усіх приголомшило, і тієї миті Джулія пошкодувала. Її дію могли розцінити як напад на екран. Телеекрани були дивовижно міцними, і книжка такому особливо зашкодити не могла, та чи знав про це О'Браєн? Чи міг він розцінити її вчинок як саботаж?

Але О'Браєн ревів у забутті, і тепер інші теж засипали екран усім, що траплялось під руку. Один чоловік кинув у нього пачку сигарет, інший — власний черевик. Джулія впрівала від страху, але намір вдався. Зрадницьке позіхання відступило.